

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ»**

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 38**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **IV**
Семестр(и): **VII (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2028-2029**

Обсяг: **6 кредитів ECTS (180 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК14, ОК16, ОК20, ОК30**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейєра, 4, м. Харків, Університетська клініка ХНМУ, 2-й поверх, праве крило.

Керівники освітнього компонента: викладач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.: **Гурбич Олександр Сергійович**
os.hurbych@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5213>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна «Фізична терапія осіб з особливими потребами» як освітній компонент спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо організації та проведення фізичної терапії осіб з особливими потребами. У процесі вивчення дисципліни студенти опановують особливості фізичного, психоемоційного та соціального розвитку осіб із порушеннями опорно-рухового апарату, нервової системи, сенсорними, когнітивними та комплексними порушеннями. Охоплює питання оцінювання функціонального стану, визначення реабілітаційних потреб, підбору та застосування засобів фізичної терапії, адаптивних вправ, методів розвитку рухових навичок, координації, рівноваги та фізичної активності. Значна увага приділяється індивідуалізації реабілітаційного процесу, створенню безпечного та інклюзивного середовища, а також взаємодії з родиною та мультидисциплінарною командою. Освітній компонент сприяє формуванню професійних компетентностей, необхідних для надання якісної реабілітаційної допомоги особам з особливими потребами у закладах охорони здоров'я, освіти, соціального захисту та інклюзивного середовища.

МЕТА КУРСУ: є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь і практичних навичок щодо оцінювання функціонального стану та застосування засобів фізичної терапії для осіб з особливими потребами з метою покращення їх функціональних можливостей, рівня незалежності та якості життя.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Після завершення курсу «Фізична терапія осіб з особливими потребами» здобувач знатиме особливості розвитку та функціонування осіб з особливими потребами, буде проводити оцінювання функціонального стану пацієнта, планувати індивідуальні програми фізичної терапії, застосовувати адаптивні вправи та реабілітаційні методики, створювати безпечне та інклюзивне середовище, взаємодіяти з родиною та особами, які здійснюють догляд, оцінювати ефективність реабілітаційних втручань, дотримуватися професійної етики та принципів інклюзії.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (22 годин)

- Тема 1. Теоретико-методологічні основи фізичної терапії осіб з особливими потребами в умовах сучасної системи реабілітації
- Тема 2. Особливості функціонального оцінювання осіб з особливими потребами відповідно до МКФ у практиці фізичного терапевта. Мультидисциплінарний підхід у фізичній терапії осіб з особливими потребами
- Тема 3. Фізична терапія дітей з позиції доказової медицини
- Тема 4. Фізична терапія осіб із порушеннями опорно-рухового апарату внаслідок вроджених патологій
- Тема 5. Сучасні підходи до фізичної терапії осіб із порушеннями постави та сколіотичною хворобою
- Тема 6. Фізична терапія осіб після перенесених нейроінфекцій та уражень центральної нервової системи
- Тема 7. Комплексна фізична терапія осіб із порушеннями функції дихальної системи та обмеженням життєдіяльності
- Тема 8. Фізична терапія осіб із хронічними захворюваннями серцево-судинної системи та інвалідизуючими наслідками
- Тема 9. Реабілітаційний менеджмент осіб з особливими потребами в умовах інклюзивного середовища
- Тема 10. Фізична терапія осіб із обмеженням мобільності та порушенням функції ходи
- Тема 11. Використання сучасних технологій і телереабілітації у фізичній терапії осіб з особливими потребами. Вплив засобів фізичної терапії на якість життя та функціональну незалежність осіб з особливими потребами

Перелік тем практичних занять (68 год.):

- Тема 1. Теоретико-методологічні основи фізичної терапії осіб з особливими потребами в умовах сучасної системи реабілітації
- Тема 2. Особливості функціонального оцінювання осіб з особливими потребами відповідно до МКФ у практиці фізичного терапевта
- Тема 3. Мультидисциплінарний підхід у фізичній терапії осіб з особливими потребами
- Тема 4. Сучасні принципи побудови індивідуальних програм фізичної терапії для осіб з особливими потребами
- Тема 5. Фізична терапія дітей з дитячим церебральним паралічем з позиції доказової медицини
- Тема 6. Особливості фізичної терапії дітей із розладами аутистичного спектра
- Тема 7. Фізична терапія дітей із затримкою психомоторного розвитку в системі раннього втручання
- Тема 8. Комплексна фізична терапія осіб із синдромом Дауна з урахуванням функціональних обмежень
- Тема 9. Фізична терапія осіб із порушеннями опорно-рухового апарату внаслідок вроджених патологій
- Тема 10. Сучасні підходи до фізичної терапії осіб із порушеннями постави та сколіотичною хворобою
- Тема 11. Фізична терапія осіб після перенесених нейроінфекцій та уражень центральної нервової системи
- Тема 12. Особливості фізичної терапії осіб із неврологічними порушеннями після інфекційних захворювань
- Тема 13. Комплексна фізична терапія осіб із порушеннями функції дихальної системи та обмеженням життєдіяльності
- Тема 14. Фізична терапія осіб із хронічними захворюваннями серцево-судинної системи та інвалідизуючими наслідками
- Тема 15. Реабілітаційний менеджмент осіб з особливими потребами в умовах інклюзивного середовища

Тема 16. Особливості застосування засобів фізичної терапії у осіб із когнітивними та сенсорними порушеннями

Тема 17. Фізична терапія осіб із обмеженням мобільності та порушенням функції ходи

Тема 18. Використання сучасних технологій і телереабілітації у фізичній терапії осіб з особливими потребами

Тема 19. Вплив засобів фізичної терапії на якість життя та функціональну незалежність осіб з особливими потребами.

Тема 20. Роль фізичного терапевта у формуванні довготривалої реабілітаційної стратегії осіб з особливими потребами

Перелік тем самостійної роботи студента (90 год.)

Тема 1. Теоретико-методологічні основи фізичної терапії осіб з особливими потребами в умовах сучасної системи реабілітації

Тема 2. Особливості функціонального оцінювання осіб з особливими потребами відповідно до МКФ у практиці фізичного терапевта

Тема 3. Мультидисциплінарний підхід у фізичній терапії осіб з особливими потребами

Тема 4. Сучасні принципи побудови індивідуальних програм фізичної терапії для осіб з особливими потребами

Тема 5. Фізична терапія дітей з дитячим церебральним паралічем з позиції доказової медицини

Тема 6. Особливості фізичної терапії дітей із розладами аутистичного спектра

Тема 7. Фізична терапія дітей із затримкою психомоторного розвитку в системі раннього втручання

Тема 8. Комплексна фізична терапія осіб із синдромом Дауна з урахуванням функціональних обмежень

Тема 9. Фізична терапія осіб із порушеннями опорно-рухового апарату внаслідок вроджених патологій

Тема 10. Сучасні підходи до фізичної терапії осіб із порушеннями постави та сколіотичною хворобою

Тема 11. Фізична терапія осіб після перенесених нейроінфекцій та уражень центральної нервової системи

Тема 12. Особливості фізичної терапії осіб із неврологічними порушеннями після інфекційних захворювань

Тема 13. Комплексна фізична терапія осіб із порушеннями функції дихальної системи та обмеженням життєдіяльності

Тема 14. Фізична терапія осіб із хронічними захворюваннями серцево-судинної системи та інвалідизуючими наслідками

Тема 15. Реабілітаційний менеджмент осіб з особливими потребами в умовах інклюзивного середовища

Тема 16. Особливості застосування засобів фізичної терапії у осіб із когнітивними та сенсорними порушеннями

Тема 17. Фізична терапія осіб із обмеженням мобільності та порушенням функції ходи

Тема 18. Використання сучасних технологій і телереабілітації у фізичній терапії осіб з особливими потребами

Тема 19. Вплив засобів фізичної терапії на якість життя та функціональну незалежність осіб з особливими потребами.

Тема 20. Роль фізичного терапевта у формуванні довготривалої реабілітаційної стратегії осіб з особливими потребами

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: методи вправ (практичні), методи використання слова (педагогічне словесне пояснення) та методи наочності (демонстрація рухів), інтерактивні методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінки за практичне заняття виставляються за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД з додаванням балів за виконані індивідуальні завдання (виконуються за бажанням) становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД).**

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. Перелік індивідуальних завдань та кількість балів, які може отримати здобувач, можна отримати у викладача групи або знайти в програмі навчальної дисципліни, що розміщена на сторінці освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)

Підсумковий контроль: залік (ДЗ).

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі:

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння освітнього компонента передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем практичних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач освіти повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач освіти отримує за завдання 0 балів.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є спортивна форма. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Лікувальна фізична культура для осіб з особливими освітніми потребами: навчальний посібник. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. – 132 с.
2. Герцик, А. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації, фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / А. Герцик. – Львів: ЛДУФК, 2018. – 388 с.
3. Голка Г.Г. Травматологія та ортопедія: підруч. для студентів мед. ВНЗ IV рівня акредитації / Г.Г. Голка, О.А. Бур'янов, В.Г. Климовицький. – Вінниця: Нова Книга, 2019. – 432 с.
4. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.
5. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА